

בעזהש״ת

**שיעור בספח"ק
תורת המגיד**

יום הכיפורים

מפי הגה"ח

רבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

הכוונה הפנימית באמירת הוידוי וביאור סידורם בסדר א"ב

ובתוכן 'עבודת הכה"ג בפשיטת הבגדים'

עניין עבודת הסתירות שבעבודת כל אחד

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה /
הערה על השיעורים ולענייני הפצה
ו/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח
רא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי
העבודה

ניתן לשלוח לכתובת המערכת
de422144@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

~*~

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים
השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה
בשלוחה 3

ארץ ישראל - 5265*
(או 02-5011430)

ארה"ב 518-329-9186

אירופה 44-3303-9004-84

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר
שיעורי הרב שליט"א בספרי פרי הארץ,
תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים
שונים

~*~

נתרם

לזכות התורם ובני משפחתו
להיחתם בספרן של צדיקים לאלתר לחיים טובים.
לנחת יהודית ופרנסה בשפע. מתוך בריאות ושלוות הנפש.
ולזכות כל המסייעים והתורמים להגדיל תורה ולהאדירה

עימוד ועיצוב:
"יאנהו"

05331.05646



תוכן הענינים

ג	עומקי התשובה זה לפנים מזה
ד	בחטא מכנים האדם אותיות כוחו וחיותו בתוך החטא
ה	באמירת הוידוי בבכיה ואהבה ויראה מעלה האותיות שבחטא לקדושה
ו	וידוי אותיות יוד, כי תחילת החטא מכך שאינו בטל ה'
ז	על ידי אהבה ויראה מקשר הקב"ה את עצמו לאדם
ז	בחכמה אין שבירה
י	באמירת סדר העבודה ביו"ב אנו עושים את העבודה
י	ג' בחינות האהבה בתי אחותי אמי
יב	ד' בגדי לבן ד' בחינות אהבה וד' בגדי זהב ד' בחינות יראה
יג	בגדי לבן ביטול ובגדי זהב השגה וישות
יג	הטעם שנגיעה בטומאה מטמאה ונגיעה בטהרה אינה מטהרת
יד	סוד עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים בפשיטת הבגדים
טז	טעם אמירת ווידוים שוב ושוב
טז	"עבודת הסתירות"
יז	אמירת המחזור בקטנות ואחד כך יוכל להתפלל בדביקות גדולה



שיעור בתורת המגיד ליום הכיפורים

הכוונה הפנימית באמירת הוידוי וביאור סידורם בסדר א"ב ובתוכן 'עבודת הכה"ג בפשיטת הבגדים' ענין עבודת הסתירות שבעבודת כל אחד

ב', כשבונים בית מקודם בונים את תבנית הבית, את האדריכלות של הבית היכן יהיה קיר והיכן יהיה עמוד וכו', ואזי כאשר רואים שהעמוד נמצא במקום לא נוח ניתן בקלות לשנותו, אבל כאשר כבר מתחילים לבנות את הבית זה מסובך יותר לשנות את המבנה, ובפרט אם כבר יצקו את העמודים, שלא בניקל מזיזים את העמודים למקום אחר, ובעוד שבתוכנית גם הפרעה קטנה זה כבר סיבה לשנות, אחרי היציקה רק הפרעה גדולה היא סיבה לעשות שינויים, וככל שמתקדמים יותר בבניית הבית כל שינוי ושינוי נעשה קשה יותר. ובפנימיות העניינים כל שנה היא בניית בית חדש, באלול הוא זמן תכנית בניית השנה החדשה, ובו ניתן בקלות לשנות את תבנית הבית, ומראש השנה עד שמיני עצרת השנה הולכת ונבנית עוד ועוד, בעשרת ימי תשובה כבר מתחיל בניית השנה להתעבות, ונבנה ונהיה מוצק יותר ויותר עד שמיני עצרת, כל שלב מאוחר קשה יותר לשנות. ובזה מובן, שאמנם אפשר תמיד לקרוע את הגזר דין גם בשמיני עצרת, אבל אין זה בניקל כל כך ולא בשביל כל דבר קטן יעשו זאת.

עומקי התשובה זה לפנינו מזה **עברנו** את חודש אלול שבו היה זמן לעשיית תשובה, ובאלול אומרים שכבר כלו כל הקיצין וחייבים לעשות תשובה, אולם לאחר מכן היה ראש השנה ושבת תשובה, ובאים עשרת ימי תשובה, שבהם הזמן לעשות תשובה, וביום כיפור עוד יותר, ולאחר מכן גם בסוכות הוא זמן לעשיית תשובה, ושמחת תורה בוודאי, ומתגנבת מין הרגשה של הנפש הבהמית לאדם אם כן מה יש להתייגע כל הימים האלו, נמתין לתחנה האחרונה ובו נעשה תשובה.

ב' תשובות בדבר: א', יש עומקים על גבי עומקים בתשובה וניתן להיכנס בתשובה לפנינו ולפני ולפנים וכו', ועל דרך החזור מהשביה, שבתחילה יוצא מהשביה וחוזר לארצו, לאחר מכן מתקדם יותר וחוזר לעירו, לשכונתו, לביתו, לקרובים אליו, וכמו כן בחזרה בתשובה ניתן לחזור יותר פנימה ויותר פנימה. וממילא מובן שמי שמתחיל לחזור בתשובה רק בשמחת תורה, הוא אכן חוזר, אבל הוא חוזר רק לעיר, ורק שנה הבאה יזכה לשוב לביתו.

להיסמך על שום דבר, ובפשטות הוידוי הוא הוספה בחרטה שעל ידי פירוט החטאים החרטה בשלימות בכל לבו, ועדיין צ"ב.

ואמר המגיד, כשאדם עושה עבירה הוא עושה בכוחו וחיותו, וממשיך ונותן חיות שהם אותיות בדבר ההוא שעושה, נגיבה או גזילה או זנות וכדומה, יהודי אינו הגוף הבשרי שלו אלא הנפש היהודית והנשמה האלוקית שבו, והגוף רק כלי גשמי בלבד לנשמה, והנשמה עצמה היא אותיות, על דרך רעיון רוחני כמו כן הנשמה היא רעיון רוחני, וכל אחד השליחות רוחנית שלמטרתה נשלחה לעולם, זהו האותיות של נשמתו, וכל חיותו היא מאותיות אלו, כשם שכל העולם נברא באותיות, כמ"ש חז"ל (פרט נה.) 'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ', ובנשמה מודגש יותר ענין האותיות, שכל מהותה היא שכל, ולכן האדם מכונה 'מדבר' כי אותיות הדיבור הן מהותו, וישנם אותיות המחשבה שעל ידם האדם מתכנן דברים ואותיות הדיבור ואותיות המעשה שעל ידם יוצר האדם דברים, וכאשר האדם חוטא הינו משתמש עם עולם האותיות הרוחני שלו ומכניס זאת בתוך מקום האסור ומקום החטא, ונותן חיות מחיותו הפרטית לתוך הסטרא אחרא, אותיות המחשבה בחטא במחשבה, אותיות הדיבור בחטא בדיבור, ואותיות המעשה בחטא במעשה. וביתר עומק שם הוא את כח המדבר של העולם, שהוא השכינה הקדושה, בתוך החטא, וכמ"ש במ"א שאמנם 'השוכן אתם בתוך טומאותם' זה חיזוק שה'

ובפנימיות ישנם שלבים על גבי שלבים בתשובה, וכפי שרואים שביום כיפור אומרים עשרה וידוים, כי ככל שנכנסים יותר פנימה מוצאים דברים חטאים פנימיים ועדינים יותר, דברים שלא היו נחשבים בתחילה לחטא. וכמו שאמר האר"י הקדוש, שהיה יהודי שנכנס לו חול בנעליו והלך עם זה ד' אמות ברשות הרבים, ועתה אחרי ד' מאות שנה שעלה מעולם לעולם הגיע למקום שמקבל את העונש על עבירה זו. אין אפשרות לברוח מכך, גם מי שאינו מחשיב את עצמו לבעל מדרגה גם הוא אחרי מאות שנים יצטרך לתקן כל פגם דק. וככל שמתכוננים לר"ה כראוי, היום כיפור משפיע על האדם יותר.

*

בחטא מכניס האדם אותיות כוחו

וחיותו בתוך החטא

שמעתי ממורי זל"ה, על ענין הוידוי שצריך להזכיר מה שחטא, וצריך להבין למה לא די בעזיבת החטא וחרטה בלב שזהו עיקר התשובה, והלא לפניו יתברך גלוי מה שעשה, מצוות אמירת הוידוי לפרש בשפתיים את החטא הוא פלא עצום, התשובה היא עזיבת החטא בלבד, וחרטה על העבר וקבלה על העתיד מסייעים לתשובה, אבל מה שייכות הוידוי לתשובה, אולם אין כתוב שזהו רק פרט בחרטה בשלימות, אלא שיש מצוה של 'והתודו את חטאתם', וכפי שרואים שיש הלכות וידוי, שצריך לעמוד בלי

וצריך לומר הוידוי בלב נשבר ובבכי, כי באמירה מן השפה ולחוץ בלבד זהו בחי' שפתיים בלבד, שאין בכוחם להחזיר הכח והחיות שבחטא, על דרך מה שעבירה בדרך מתעסק לא נחשב לעבירה, כי לא נכנס בזה כח חיוני, כמו כן בהעלאת החיות מהסטרא אחרא צריך לומר זאת בלב נשבר ובבכי.

והמעם שבלב נשבר ובכי דייקא, ולא באופן של התעוררות אחרת, כי צריך לירד אחריהם למקום שהם שם במדרגה התחתונה ומצומצם הנקרא עצבות ובכי, מקום הקליפות נקרא עצבון, מחטא אדם הראשון נגזר עצבון, 'בעצב תלדי בנים וגו' בעצבון תאכלנה' (מלשית ג טו-יז), איפה שיש עצבות יש קליפה ואיפה שיש שמחה זה קדושה, וכדי להעלות החיות מתוך הקליפות נכנסים ללב נשבר ובכי, שהוא בחי' עצבות, כדי להעלות בלעם מפייהם, ועל ידי שהאדם פורץ בבכי בחרטה גמורה על עוונותיו בהתבוננו לאיזה מקום שפל וגס הביא את התגלות הרבש"ע ושכינתו, ובבכיה זו אומר וידוי הרי הוא מחזיר את האותיות שנבלעו בתוכם לקדושה. והוא עבודה קשה, על דרך נפילת אפים שיורדים למקום הקליפות, והוא בחינת מסירות נפש, וביום כיפור דלית ליה רשות לאסטוני בניקל יותר לרדת למקומם ולהעלות משם החיות, יש שמירה מיוחדת.

ואין די בלב נשבר ובכי לבד, אלא ולהעלות אותם אותיות משם הוא על ידי שאומרים אותם בדחילו ורחימו לפני הבורא

נמצא עם האדם בכל מצב שהוא, אבל זה גם תביעה, להיכן הבאנו את השכינה הקדושה, את גילוי ה'.

כיום אנו מוקפים מאויבים מכל הצדדים היורים עלינו מכל כיוון, נצייר לעצמנו אדם שהחוט החשמל של משגר הטילים נטען בסלון ביתו, שכל כוחם וחיותם של האויבים ממנו, והוא אינו ממנהר לנתק את חוט החשמל מסלון ביתו. וכן הוא כל עוד שלא עושים תשובה אין מוציאים את האותיות הנותנים חיים ומזון לסטרא אחרא, אותיות שלנו נמצאים בתוך עולם האויבים שלנו.

באמירת הוידוי בבכיה ואהבה ויראה מעלה האותיות שבחטא לקדושה

ולבן כשעושה תשובה כדת, צריך לומר הוידוי שהם האותיות של החטא, ואומר אותם בלב נשבר ובבכי, בתשובה צריך לקחת את האותיות הנמצאים על ידי החטא בתוך הסטרא אחרא, ולהעלותם לקדושה. מובא בשם המהר"ם פאנעט, הטעם שאומרים הוידוי לפי אותיות א"ב, אשמנו בגדנו וכו', כי אם לא היו אומרים לפי הא"ב לא היה גבול לוידוי, זהו בדרך צחות, אולם לפי המבואר כאן זהו מפני שהכ"ב אותיות הם מחיים את הבריא,ה, וכמ"ש במ"א באריכות (שער פרי הארץ נסעלמן), וכאשר האדם חטא הוא העביר את אותיות הקדושה לסטרא אחרא, ועל ידי הוידוי נוטלים ומשיבים חזרה את הכ"ב אותיות לקדושה.

השכינה וחיות ה' לקליפה, לא היה חוטא, ורק מחמת ההסתר שנראה המציאות הגשמית ליש, ומאכל אסור נראה כחתיכה הראויה להתכבד, לכן הוא לוקח את זאת. שהרי שום אדם אינו פותח את ארון הקודש ושם בתוכו בעל חי טמא, והרבה יותר גרוע לקחת חיות דקדושה שזה חיות ממש ולהכניסה לקליפה. ואמירת הוידוי משיב לאדם את ההכרה הנכונה על כך שכל חיות העולם היא מחיות ה', מאותיות שנבראו בהן שמים וארץ, ולכן על ידי הוידוי מעלה אף את החטאים שבמעשה. והכתוב 'והתודו את חטאתם' נאמר בפרשת גזל, כי כאשר האדם ישנה בהכנה שלו את ההסתכלות על העולם ממילא הוא גם לא יגזול. והשינוי בהסתכלות על העולם, על כך שה' מחיה את הכל, ואין עוד מלבדו, יש עומק לפנים מעומק, מדרגה על גבי מדרגה, וביום כיפור אומרים "וידוים שמתעלים גבוה יותר וגבוה יותר עד שמבינים את חשיבות כל הדברים, אפילו בדקות.

וידוי אותיות יוד, כי תחילת החטא מבך שאינו בטל ה'

ואחר כך שמעתי מהמנוח הרב המאור הגדול הקדוש החסיד המפורסם מוה"ר שלמה קארליניר זל"ה, שאמר ששמע עוד ממורי זל"ה על הדברים הנ"ל, שזהו לשון וידוי, שיש בהם באותיות של תיבת וידוי אותיות יו"ד, שמביא האותיות לשרשן, שהוא הו"ד, שהוא שורש כל האותיות, כמש"ל כמה פעמים, עד כאן דברי פי חכם חן. ביאור הדברים ע"פ מ"ש

יתברך שמו בדביקות גדולה, ועל ידי זה פורחין לעילא, כמו שכתוב בזהר הקדוש, וכמש"ל בפרשת משפטים על פסוק (שמות כג, יט) 'ראשית ביכורי' וכו'. מבואר בזה"ק שאהבה ויראה הם 'גדפינ' (נפס) להעלות ולפרוח למעלה, ולכן כל מצוה בשביל שתעלה צריכה להיות עם אהבה ויראה, [וידוע המעשה שפעם הבעל שם טוב זי"ע נכנס לבית מדרש ואמר שהוא מלא בתורה, וביאר שמאחר שלמדו בלי אהבה ויראה לא עלה התורה למעלה, ולכן הבית מדרש מלא בתורה]. ולכן כדי שהאותיות יעלו למעלה נצרך גם את כנפי האהבה ויראה.

ומזה מובן גודל החשיבות של העצירה לפני אמירת וידוי להתבונן בכך שהולכים לומר וידוי, ולא לומר בנשימה אחת מתחילת אשמנו עד סוף הוידוי, להתבונן בכך שהאדם השפיל את השכינה למקום נמוך כל כך, מקום החטא ועון, במעשה אסור בדיבור אסור ובמחשבה אסורה, וביראה גדולה על הבנתו מה גרם במעשיו, ובאהבה ודביקות שרוצה להדבק בה' ולהתקרב אליו, בזה מחזיר את כל האותיות והכחות שהכניס בסטרא אחרא למקורם בקדושה.

ואין מבואר בדברי המגיד למה החטאים שבמעשה נתקנים על ידי דיבור הוידוי, וי"ל כי כל החטא בא מחוסר הכרה בכך שכל החיות של כל הדברים הוא חיות ה', ובשעת החטא לוקח האדם את אותיות אלו של חיות ה' ומכניסם לקליפה, כי אילו היה האדם זוכר את זאת בשעת החטא, שלוקח את התגלות

הקדוש ברוך הוא מקשר את עצמו כביכול עם האדם.

ובפרשת אחרי כתוב באריכות יותר, וז"ל: 'מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו'. פירוש, דהנה כתיב נודע בשערים בעלה, ואיתא בזהר כל חד לפום שיעורא דיליה, על ידי המדות אהבה ויראה הקדוש ברוך הוא כביכול מקשר את עצמו עם האדם, כאשר יש לאדם אהבה ויראה לרבש"ע זה השער ונקודת התחלת ההתחברות הרבש"ע אליו.

בחכמה אין שבירה

להבנת המשך דברי המגיד, נקדים את הכתוב בכתבי האריז"ל, שיש עולם השבירה ועולם התיקון, ומיוסד על דברי המדרש (מ"ד ג י) שהקב"ה 'היה בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו, אמר דין הניין לי, יתהון לא הניין לי, העולמות שהקב"ה ברא והחריבן, העולמות שיתהון לא הניין לי, זהו עולם השבירה, ודין הניין לי זהו עולם התיקון. ומבואר בספרי חסידות שעולמות אלו של עולם השבירה הם שורש הקלקול שבבריאה, ההימשכות לרע, ושורש כל החטאים הוא מעולם השבירה,

ומבואר בכתבי האריז"ל שבעולם השבירה היה את שבעת המדות חסד גבורה וכו', אלא שכל מדה אמרה 'אנא אמליך', ומזה היה חורבנם. פירוש, מדת החסד ההולכת עד הסוף בלי הגבלה ובכל מחיר מביא למקום של קלקול, משתמשים בחסד זה

הרבה בתורת המגיד, שכל אות תחילתה באות י', שכל אות מתחילים לכתוב אותה בנקודה שמתפשטת לימין או לשמאל, למעלה או למטה, וי' היא בחינה החכמה והמחשבה, י' על שם המחשבה נאמרה, כי החכמה מייצרת את כל האותיות. וביאור הדברים, עומק החכמה היא הביטול, חכמה היא כח מה שהיא הביטול לרבש"ע, וכל החטאים באים מכך שאין את הביטול לרבש"ע, שהאדם מרגיש את עצמו לישות עצמאית, ולדוגמא אדם מדבר לשון הרע כי פלוני דיבר נגדו ואם כן הוא מתיר לעצמו לספר זאת, ועל דרך זה כל מציאות החטאים תחילתם בכך מנקודת היש, שהאדם אינו בטל לה' בהכרה שאין לו שום כח עצמי. וזהו הביאור בכך שבאותיות וידוי יש אות יוד, כי הכאב בוידוי הוא מכך שהפרדתי את ה' מהכל, את הביטול. וכמ"ש במ"א ששם הוי"ה הוא צירוף אות י' להוה, להכניס את הביטול לכל הקורה בעולם, והחוטא על ידי שהפריד את ההוה מהי' על ידי זה בא לידי חטא, ועל כך מתוודה.

*

על ידי אהבה ויראה מקשר הקב"ה את עצמו לאדם

בתורת המגיד ליו"כ כתוב בקצרה: 'מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו' (ויקרא טו, ג). על דרך 'נודע בשערים בעלה' (משלי לז, כג), ואיתא בזהר (מ"א קג ג) כל חד לפום שיעורין דיליה, על ידי מדת אהבה ויראה

רק כאשר יש דבר מה הנשבר לכמה חלקים, אוריר אי אפשר לשבור כי מאחר והוא אינו מאומה אי אפשר לעשות ממנו כמה חלקים, ובהכח החכמה האמתית והביטול המוחלט לרבש"ע, הכל אין והיש האמתי היחידי זה רק הרבש"ע, ממילא אין מה שיישבר. וזהו מה שעולם השבירה תחלתו רק מאחרי החכמה, בבינה שהאדם מבין דבר מתוך דבר, שבוה יש לאדם איזשהו בחינת יש, אמנם יש רוחני, אבל יש, ובישות זו יש סיכון לאדם לשבירה. וגם בבינה כפי שהיא בעולמות העליונים, עצם זה שיש בה איזשהו יש דק מן הדק מביא לכך שבהשתלשלות העולמות עד הקליפה למטה יבוא מזה שבירה, הרגשת האדם את עצמו לישות עצמאית חשובה המבין ויודע וכו'. וכל חטא תחילתו במקום הישות, בתחושת האני,

וזהו 'מבעו בארץ שעריה' (איכה ג ט), פירוש, כי הנה בדבר שהוא במדרגות אי"ן לא שייך שבירה, כי השבירה שייך בדבר שהוא מדה או כלי, נמצא אם אדם מחזיק את עצמו לאין מחמת דביקותו כבורא יתברך, שידוע שאין לו שום מציאות עצמית והכל רק ממה שה' מחיה אותו לא שייך אצלו שבירה.

כמו השר אפילו הוא גדול שבכל שרי מלוכה, למרות שהוא באמת השר הכי חשוב, בעמרו לפני המלך הוא בעיניו כמו קטן, ואינו רוצה שיעשו לו שום כבוד מחמת גדלו ושררותו כמו שעושים לו כשהוא בביתו בפני עצמו, כי אז עושים

גם במקומות לא נכונים, וכמו"כ ע"י מדת הגבורה ההולכת עד הסוף יכולה להביא לרציחה ח"ו. ועל דרך זה היה בעולם השבירה שבעולמות העליונים כמבואר בקבלה בסוגית אורות וכלים.

ומבואר עוד בכתבי האריז"ל שבעולם השבירה אין את ספירת החכמה, שבחכמה לא היה שבירה, ככתוב (איז ד מ) 'ימותו ולא בחכמה'. ואין אנו לומדים במסגרת שיעור זה את תורת הקבלה, אבל המגיד מוציא מכלל זה שיסד האר"י ז"ל יסוד מיסודי החסידות, ומבאר שהחכמה היא הביטול לרבש"ע, כאשר האדם חי את כך שאין עוד מלבדו הכל מה' ואין בעולם שום דבר זולתו יתברך, זהו בחינת החכמה שהוא אותיות כח מה, כח הביטול. ואדם החי בביטול של בחינת החכמה רואה בכל הבריאה רק את האותיות הרוחניים של דבר ה' המחיה את הכל, ולא בהסתכלות מוטעית ובמבט לא נכון של גשמיות, והרי אפילו מדענים של חכמת הטבע יודעים שהבריאה היא לא מה שנראה לעינינו, ואמת הבריאה היא משהו אחר ממה שאנו רואים, קל וחומר בן בנו של קל וחומר שבהסתכלות במבט הרוחני על כח של דבר ה' שמחיה את הבריאה אזי מבינים שכל מה שנראה לעינינו אינו נכון.

וכאשר האדם בבחינת החכמה, שהוא בטל לרבש"ע, וחי שאין עוד מלבדו ואפס זולתו, אזי אין שבירה, וממילא אין האדם בא לידי חטא. כי שבירה יכול להיות

פירושו, רצונו לומר שנושא העין למקום גבוה - הוא חכמה, שנושא ומרים את העין למקום החכמה. ודרך משל, אם מדברים דברי שמות לפני חכם גדול אינו כועס, אבל הוא מלא שחוק פיו על השמות, וכן אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנסה בו רוח שמות (פוטס ג 6), ונושא עין למקום גבוה אל החכמה, ושם הוא שחוק ונמתקן שם כל הדינים, הכל נהיה כדבר שחוק בעלמא, ודברי פי חכם חן.

נושא עון. מהרב ר' ישראל בעל שם טוב זללה, עד היכן הוא נושא, עד בא אל החכמה, כי אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שמות, וכשנא שומה לפני החכם ומדבר דברי שמות, משחק החכם ושמה וממילא נמתק. ואמר הרב מקאלביסוב כששמע דבר זה, שכהיום הוא מבין המעשה אשר ראה שאיש אחד זקן בא לפני הרב הגאון מו"ה דוב בער זללה"ה לקבל תשובה, ואמר לו שיכתוב כל מעשיו הרעים על נייר ויביא הנייר לפניו ז"ל, וכן עשה האיש, הלך לביתו וכתב על הנייר והביא לפניו, וכאשר הביא לפניו אמר הרב הנ"ל: לך לביתך, וכן עשה, ואחר כך קרא הרב את הנייר, וכל מה שהיה קורא היה מחייך ומשחק על כל דבר ודבר, ובהיום אני מבין.

ונראה פתרון נפלא למחיקת העוונות, לצחוק מעצמם, וצריך להבין זאת בשביל לקחת הדברים נכון, שהשחק מהעבירות הוא על ידי ההכרה שהכל

לו כבוד ובושים ויראים ממנו, אמנם כשהוא לפני המלך, הוא וכל מדותיו נתבטלו מפני יראתו ובשתו מפני המלך, ואם בעמדו לפני המלך יבוא מאן דהוא לכבודו יאמר לו שכאן מכבדים רק את המלך, פה רק מציאות המלך נמצאת.

וזהו 'טבעו בארץ', רצונו לומר שמחזיק את עצמו ל'ארץ' - לאי"ן בעיניו, שאין לו מציאות עצמית והכל רק מה, 'שעריה', רצונו לומר על ידי בחינת הארץ טבעו השערים שהם המדות, וכשאי"ן לו שום מדה אז אין שייך אצלו שום שבירה. וזהו 'מכל חמאטיכם לפני ה' תמהרו', שכל שהאדם בטל יותר לרבש"ע, והוא יותר לפני ה', הוא נתקן ונטהר.

והוא ע"ד המבואר במאמר הקודם בשם ר' שלמה קארלינער בשם המגיד שוידוי היינו שייכות לאות יו"ד, שזהו ההכרה שהכל מה' בלי שום מציאות עצמית, ובה נושאים ומרימים את העוון, כי על ידי שאין ישות ותחושה ה"אני", נעשה שאין מציאות לחטא, וכל מה שקלקל האדם מתרומם על ידי זה, וזהו מקום התיקון.

*

ובתורת המגיד לשבת שובה יש ב' מאמרים הדומים זה לזה, שכתוב בהם גם את נקודה זו:

'נושא עון' (מכס ג, יח). הרב הקדוש בוצינא קדישא מו"ה דוב בער זללה"ה אמר,

המקדש קיים, כן נראה לי בזה, וכן במה שאומרים במוסף יום כיפור בעבודה 'חמאו עוו פשעו בני ישראל' אנו מדמין עצמינו כאלו אנחנו אותן בית ישראל ומתחרטים על עונותינו, ושפיר עבדו אותן המכים על לבם כדרך שעושין באמרם אשמנו, וראיתי קצת מלזים ע"ז ואומרים שאין להכות על הלב באותה אמירה כיון שלא קאי על עצמינו, ולא כן הוא, ומידי דהוה בכריעות של אמירת והכהנים וכו' היו כורעים כו' כן נראה לי, עכ"ל.

ג' בחינות האהבה בתי אחותי אמי

איתא בווהר (פ"ג, רמ"ז, פיקו"ז, ג' ז) **ארבע בגדי לבן הם ד' אותיות הויה, וד' בגדי זהב הם ד' אותיות אדני.**

פירוש, שיש ג' מיני אהבה, על דרך לא זו מחבבה עד שקראה בתי, לא זו מחבבה עד שקראה אחותי, לא זו מחבבה עד שקראה אמי (שמו"ר נ"ה), ויבאר להלן שיש עוד אהבה, וזהו ד' בגדי לבן.

וז"ל המדרש: 'משל למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה ביותר מדאי והיה קורא אותה בתי, לא זו מחבבה עד שקראה אחותי, ועד שקראה אמי, כך הקדוש ברוך הוא בתחלה קרא לישראל בת שנאמר (מלאס מה יא) 'שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך', לא זו מחבבך עד שקראן אחותי שנאמר (שיר השירים ה ז) 'פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קצותי רסיסי לילה', לא זו מחבבך עד שקראן אמי שנאמר

מהרבש"ע, שהרי התשובה היא חיבור כל המעשים לחכמה, שעל ידי זה נתקנים החטאים, ואחר שהאדם עשה תשובה כפי יכולתו ביכולת הצדיק לקחת את הדברים ולהרימם לביטול לרבש"ע, ועל ידי זה ימלא שחוק בינה. וזהו שורש ענין הוידוי, שעניינה לקחת העוונות ולהעלותם ליו"ד חכמה, וזהו השמחה שבאה יחד עם התשובה.

*

באמידת סדר העבודה ביו"ב אנו

עושים את העבודה

ישנו מאמר נוסף בתורת המגיד פר' אחרי, בענין בגדי הכהן גדול, שהיו ארבע בגדי לבן וארבע בגדי זהב, שגם כן מתקשר לענין הנ"ל:

ביום הכיפורים בחזרת הש"ץ של מוסף אומרים את סדר העבודה של הכהן גדול, ואין זה סיפור דברים בעלמא של מה שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים, אלא יש לנו שייכות לכך, זה קורה אצלנו כל שנה מחדש, וכמ"ש הט"ז (א"ח ס"י קיג סק"ד), שכאשר אומרים 'ישתחוו לפניך כל הברואים' בראש השנה ויום הכיפורים אין משתחוים, 'כיון דאינו אומר על עצמו, אלא שעל כל העולם אומר ישתחוו לפניו יתברך, ומה שבמוסף של יום הכיפורים כאשר אומרים 'והכהנים והעם וכו' היו כורעים' - 'כל הקהל כורעים, אף על פי שאינו על עצמן. שאני התם שאנו עושים לזכר, שאנחנו עבשיו מדמין נפשינו במקום הכהנים בזמן שבת

'התחלת התורה היא השתדלות דבני אדם כו', וכמו שאמרו בפרק אלו דברים (פסחים ס"ח ג) מתחילה עבד איניש אדעתא דנפשיה וכו', דחושב השתדלותו לממש ושלל מדעת ה' הניצב עליו ושאיין השתדלותו כלום, ובאמת דבר זה מוכרח כמו שאמרו ז"ל (מגילה ו' ג) לא יגעת ומצאת אל תאמין וכמו שכתבתי לעיל דהגם דאחר כך היא מציאה זהו אחר היגיעה אבל מקודם צריך יגיעה והשתדלות אדם וכו', וכל החכמים ונביאים מזהירים על היגיעה והשתדלות שהוא התחילה כנ"ל וכל התורה מליאה מזה, וזה באמת שני הפכים בנושא אחד כמו שכתבתי לעיל ואינו מושג לשכל אדם כלל רק הקדוש ברוך הוא בעצמו יוכל לומר זה שהעיקר היגיעה ומכל מקום מגיע עונש על זה והעיקר המציאה שהכל מה' יתברך, ומכל מקום היגיעה מוכרחת היא, וגם בשבילה מחבבה וקראה בתי כנ"ל. ואחר כך אחותי, רצה לומר שמכירים שהכל מה' יתברך ואז היא תורתו והיא אחות לתורת ה', היינו שדיבורו תורה הוא גם כן נובלות חכמה שלמעלה כמו תורת ה', כי מחשבתו דבוקה במחשבה העליונה ודיבורו יוצא משם. ואחר כך קראה אמי היינו כמו שאמרו ז"ל (מנא דני אליהו דני פק"י) הקדוש ברוך הוא יושב ושונה כנגדו, ובפרק קמא דגיטין (י' ג) גבי ר' אביתר דהקב"ה יושב ושונה בשעת מעשה מה שהחכמים לומדים למטה, עכ"ל.

ג', בדומה להנ"ל כ' ר' צדוק בצדקת הצדיק (קפו), וז"ל: 'באתערותא דלתתא בחשק עצום הקודם שזהו בתחילה כנוצר לעיל (א)'

(ישעיה נא ד) 'הקשיבו אלי עמי ולאמי אלי האזינו כי תורה מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארגיע', עכ"ל.

והם ג' ביטויי האהבה מהרבש"ע לכלל ישראל, ומבואר בספרי החסידות בכמה אופנים בחינתם, ונביא כמה מהם השייכים לעבודת ה' שלנו, (והנלוא גם נשיעורי חומר דבורה):

א', בבאר מים חיים (פרומה כה י) כ', וז"ל: 'זה סוד שאמרו חז"ל לא זו מחיבתם עד שקראם בתי וכו' לא זו מחיבתם עד שקראם אחותי וכו' עד [וכו'] עד שקראם אמי, ולכאורה זה פלא להבין שידבר הכתוב דבר שהוא במשל לבד ולא בנמשל, והבן. ואמנם כי לצד החיבה שחבבם בהשפעת הברכה והטובה להם לבדם קראם בתי, שהיא כבת החביבה היושבת אצל אביה ואמה והמה מגדלין אותה לכל צרכיה בתפנוקי מלכין והיא אוכלת ומתפרנסת משל אביה וכו'. ואמנם לא זו מחיבתם עד שקראם אחותי, והוא בבחינת השותף למעשה בראשית וכו', כי שפע כל העולם יורד תחילה אליהם ומהם לכל באי עולם, ונראין כאחין שהמה עושין כביכול כמו הוא לזון את העולם וכו'. ואולם עדיין לא זו מחיבתם עד שקראם אמי, והוא כביכול כביכול שהם למעלה ממנו, כלומר שהוא ציית ושומע להם כבן לאמו שאם הוא גוזר הם מבטלין, עכ"ל.

ב', ר' צדוק הכהן מלובלין כ' (דובר דק עמ' קפו ואלין) שהם ג' בחינות בתורה, וז"ל:

שכולו שבת הוא בחי' אמי, בעל תשובה. כי באמת לעתיד יהיה נתקן כל הפגמים מחטאים, ויהיה דרך חדש, וכל בעלי תשובה יש להם חלק מזה הדרך שלעתיד, עכ"ל.

והם ג' מיני אהבות של הרבש"ע לכלל ישראל, א' שהוציאנו ממצרים וזיכנו להיות עובדי ה', ב' הזכיה לקבל התורה ולהיות מאוחד ומחובר לרבש"ע, ג' כמה אהבה מונח בכך שזוכה האדם שהקב"ה יושב ושונה כנגדו, וכמה אהבה מונח בכך שגם אם חטא האדם יכול לשוב בתשובה, שזהו מתנה נפלאה.

ויש עוד אהבה שאינה מושגת לאדם, למשל, אדם דובר בלי דעת, ובכל דבר צריך להיות אהבה, רק שאינה מושגת לאדם, סתום כונת הדברים, ולכאור' הכוונה לאהבה שמעל להשגת האדם, שה' חושב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, כמבואר בספרי הרמח"ל שבכל הקורה בעולם ישנם דברים סתומים ונעלמים הקשורים לאחדותו יתברך, ועל ידם תהיה ההתגלות של יחוד ה' לעתיד לבוא, וזהו אהבה נעלמת ונסתרת שבלתי ניתנת לתפיסה כלל.

ד' בגדי לבן ד' בחינות אהבה וד'

בגדי זהב ד' בחינות יראה

וזה ד' בגדי לבן מלבושי אהבה, והם רמוזים באותיות הוי"ה. ואיתא בזוהר (מקו"ז י, 63) **באתר דאית אהבה אית יראה, ממילא צריך להיות גם כן ד' בגדי זהב במלבושי יראה. שם הוי"ה שייך למדת האהבה, ואילו**

קפ"ד) נקרא בתי, ואחר כך שבא אתערותא דלעילא לסיוע ונתחדש לו חידושין ונולד היראה כנזכר לעיל אז נקרא אחותי, ואז הם מתיחדים, וכמו שמוכא בזוהר (ס"א ק"ב ג) על פסוק (מלאכי כ' י"ג) **אמנם אחותי וגו' ותהי לי לאשה, והיינו על ידי ההכרה שהחידושין הם מהשם יתברך שזהו ענוה ולשמה שמכיר שאין לו מגרמיה כלום, אז מצליחין ועולה לגדולה להיות נקרא אמי כמשפט אחר הברכה וההכרה שהכל מהשם יתברך אז השם יתברך אומר שהכל שלו גם האתערותא דלעילא הוא משלו כטעם תנו עוז [היינו דברי תורה כנזכר לעיל] לאלהים כי על ידי אתערותא דלתתא שלו הוא שנוולד זה, עכ"ל.**

ד', ובשפת אמת (פקודי מנ"ג) כ', וז"ל: ביציאת מצרים נעשו בני ישראל כלים לעבודתו יתברך שמו, והוא בחי' בתי. אחר כך בקבלת התורה הוא בחינת אחותי, כמ"ש ז"ל שנתממו בסיני ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה. ואחר החטא ששבו בתשובה ואמרו חז"ל במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד. והטעם כי על ידי תשובה נתקן דרך חדש. מכל שכן כלל ישראל כשעשו תשובה המשיכו מאין סוף המשכה חדשה. וזהו בחינת המשכן שעטרה לו אמו. וכל הדרכים האלה נמצאים תמיד בבני ישראל. והם בחי' ג' רגלים פסח שבועות סוכות. ושבת כולל כל אלה הג', ש' בת הוא ג' מדריגות של הבת. שבת בראשית ויציאת מצרים הוא בחי' בתי, שבת של קבלת התורה [שבועות] הוא אחותי, שבת שרומז ליום

וטהרה, והשבתי לו שהוא משל מכוון, ויובן גם לו בהקדים הטעם שבאמת דבר מלוכלך מלכלך את הנקי ואילו דבר נקי אינו מנקה את המלוכלך, וזאת כאשר יבין את עומק המושג לכלוך וניקיון, כדלהלן.

לכלוך אינו דבר גרוע, ולמשל קפה שנשפך על השולחן, הקפה אינו דבר גרוע, האדם הרי הכין אותו בשביל לשתות, אלא מחמת שנמצא שלא במקומו, על השולחן, לכן זה לכלוך. ועל דרך זה חול כאשר הוא על שפת הים הוא אינו לכלוך, ששם מקומו, אבל כאשר הוא במקום אחר זה שהוא לא במקומו הופך אותו לכלוך. וגם הדברים הנראים כלכלוך מתחילתם גם הם כאשר הם במקומם הם אינם לכלוך, ולמשל צואת כלבים, כאשר היא נמצאת במקומה, בתוך היורה שבה מעבדים עמה את העורות, אין זה לכלוך כלל, ורק כאשר היא שלא במקומה זהו לכלוך.

וניקיון הוא ההיפך מלכלוך, והוא, הדבר עצמו בטהרתו, ולמשל, כמה שאין על השולחן שום דברים אחרים, שמורידים ממנו עוד דברים ועוד דברים עד שנשאר רק עצם השולחן זהו השולחן הנקי ביותר, ניקיון הוא עצם הדבר.

השתא דאתינן להכי, יובן למה נגיעת הלכלוך מלכלך ואילו נגיעת הנקי אינו מנקה, לכלוך הוא דבר הנמצא שלא במקומו, וא"כ כשם שיכול להיות במקום אחד שאין זה מקומו כמו כן הוא יכול לעבור למקום שני שאינו מקומו, מה שאין כן ניקיון

שם אדנות שייך למדת היראה, שהוא מלשון אדנות ובעלות המביאה ליראה.

בגדי לבן ביטול ובגדי זהב השגה וישות

ובמו כן בגדי זהב מורה על ישות וחשיבות, השגה, ובגדי לבן שאין להם שום גוון מורים על ביטול במציאות, וזהו עומק דברי הגמרא (ר"ס טו.) 'מפני מה אין כהן גדול נכנס בבגדי זהב לפני ולפנים לעבוד עבודה, לפי שאין קטיגור נעשה סניגור', וכמ"ש המגיד לעיל ששורש החטא הוא ישות האדם והרגשתו למציאות, שהוא עושה והוא יוצר וכו', ואי אפשר להיכנס עם הרגשות כאלו לקודש הקדשים, רק בבגדי לבן המורים על ביטול במציאות.

הטעם שנגיעה בטומאה מטמאה ונגיעה בטהרה אינה מטהרה

ולחבין עומק ענין בגדי כהן גדול, ומה שהיה פושט ומחליף הרבה פעמים מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב, יובן בהקדמת ענין טומאה וטהרה:

שאלני אחד למה טומאה עוברת ממקום למקום וטהרה אינה עוברת, שהטמא הנוגע בטהור נטמא הטהור ואילו טהור הנוגע בטמא אין נטהר הטמא, ואמר לי ששאל זאת את בנו והשיב לו שכשם שכאשר לכלוך נוגע בדבר נקי הוא מלכלכו ואילו דבר נקי הנוגע בדבר מלוכלך אינו מנקה אותו, ואמר לי שאף על פי כן נשאר בתמיחתו, דמה שייכות בין המשל של לכלוך וניקיון לטומאה

כמבואר בגמרא (יומא לא): מחלוקת רבי מאיר ותנא דמתני' בזה, שלא מצאנו כזאת בעבודות כל השנה, ולכאורה פשיטת הלבושים היא רק אפשרות להלביש את הבגדים האחרים, ומה העסק מזה עד כדי שצריך קידוש ידים ורגלים.

אלא, שהעבודה ביום הכיפורים היא 'לפני ה' תטהר', להיטהר, להוריד ולהתנקות מכל הלבושים, ולבוא לעצם הנפש בטהרתו. וזהו העבודה הנפלאה והעסק של הכהן הגדול בפשיטת הלבושים, לבוא לעצם הנפש וטהרתו שלמעלה מכל הלבושים, ולכן היה פושט בגדי זהב ולובש בגדי לבן ושוב פושט בגדי לבן ולובש בגדי זהב וכו', שמורה על מעבר מעבודה לעבודה הפכית וחזור חלילה, שזהו הביטוי של עצם הנפש שלמעלה מכל הלבושים ודפוסי ההתנהגויות, וכמו שביאר המגיד שבגדי לבן מורה על אהבה ובגדי זהב על יראה, ובגדי לבן מורה על ביטול במציאות ובגדי זהב מורה על השגה וישות, והכהן גדול עובר מעבודה לעבודה, רגע עובד בבגדי זהב ורגע לאחר מכן עובד בבגדי לבן, שעובד באהבה ויראה יחד, בישות והשגה וביטול יחד, ולמרות שלקודש הקדשים מוכרח הכהן גדול להיכנס בבגדי לבן ולא בבגדי זהב, בביטול במציאות ולא ביש, אפילו לא יש רוחני של השגה, כי זה שורש כל החטאים, שזהו עומק הענין של אין קטגור נעשה סגור וכנ"ל, מכל מקום בצאתו מקודם הקדשים שוב היה לובש בגדי זהב ועובד בהם, כי צריך הכהן גדול להיכנס למקום היש ולברר ולזככו. וזהו הייחודיות

שזהו עצם הדבר איך יעבור לדבר אחר שהוא עצם שונה.

וזהו באמת הטעם שטמא מטמא בנגיעתו וטהור אינו מטהר בנגיעתו, כי טהרה היינו כעצם השמים לטהור, הדבר בטהרתו, עצם הדבר, ואינה עוברת ממקום למקום, מה שאין כן טומאה היא כלכלוך, הנמצא שאינו במקומו, העובר ממקום למקום. (וע' גל ז' גס נשיעורי הכנה ליו"כ משפ"צ).

ובמו כן בנפש האדם, הטהרה היא עצם הנפש, עצמיותו, הוא מה שהוא, בלי כל המעטפות וההלבושות שמלביש האדם על עצמו במשך שנות ימי חייו, בדפוסי התנהגות מקובעים של "כך אני נוהג", ולדוגמא, ישנם כאלו שעובדים את ה' רק בהשגה וישנם כאלו שעובדים את ה' רק בביטול, ושניהם אינם עובדים את ה' כראוי, כי שניהם עובדים את ה' רק בהלבשה שלהם, אלו הלבישו את עצמם בעבודת ההשגה ואלו הלבישו את עצמם בעבודת הביטול, ואילו עצם הנפש היא למעלה ופנימית יותר מכל ההלבשות.

סוד עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים בפשיטת הבגדים

ובזה יובן סוד עבודה עמוקה מאד המתגלית ביום הכיפורים, שביום הכיפורים ישנה עבודה פלאית מאד, שהוא העסק בפשיטת הלבושים, שהכהן הגדול פושט בגדי זהב ולובש בגדי לבן ושוב פושט בגדי לבן ולובש בגדי זהב וכו', ובכל פשיטה ופשיטה ישנה קידוש ידים ורגלים מיוחדת לפשיטה עצמה,

לחטאים, מצד אחד 'אמת אתה הוא יוצרם ואתה יודע יצרם', הרבש"ע עשה את הכל, ומצד שני 'אנחנו פשענו ומרינו', האדם מאשים את עצמו במעשה החטא ומיניה וביה בטל לה' ויודע שהכל ממנו, סתירה זו והחיכוך של בגדי הזהב בבגדי הלבן יחד זהו שלימות הטהרה והזכות של יום הכיפורים, וככל שאדם טהור יותר ביכולתו להתקדם בעבודת הסתירות עוד ועוד מדרגות. וזהו גם העבודה של אמונה והשתדלות יחד. [ועל ידי שחיים בסתירה זו זוכים לבוא בעולמות העליונים ליישוב סתירה זו, ששם באמת אין את שאלת הידיעה והבחירה, כי שם הוא למעלה מהזמן, אבל כאן בעולם אין יישוב לסתירה זו].

ואמנם זהו נקודה עמוקה מאד, ויש הרבה מה להבין ולהעמיק בזה, אבל זהו יסוד שנוגע להרבה סתירות שישנם בעבודת ה', באין ספור תחומים, וככל שמתייגעים בעבודה זו סתירה זו הולכת ומשתבחת. [ובספר פרי הארץ ובשיעורים שם נתבאר הרבה ענין זה בענין ההשגה והאמונה].

וי"ל שזהו עומק מה שאהבה ויראה נקראים גדפין, שאהבה ויראה סותרים זה את זה, כאש ומים, אלא שבעבודת ה' עושה שלום במרומיו ושר של מים ושר של אש עובדים את ה' יחד, אהבה ויראה יחד, ובכדי לבוא שהאהבה והיראה יהיו יחד מוכרחים לעלות למרומים, לבוא לשורש של האהבה והיראה כפי שהם מאוחדים לעמלה, ולכן נקראים גדפין כנפיים המתרוממים למעלה.

*

של פשיטת הלבושים, שזה ההגעה לעצם הנפש המתבטאת במעבר מעבודה לעבודה.

טעם אמידת ווידוים שוב ושוב

וזהו גם עומק אמירת עשרת הווידוים ביום הכיפורים, שבתחילת הווידוי לוקח האדם את האשמה על עצמו, אשמנו בגדנו וכו', שהוא לקח את ההוה והשפילו, לקח כוחות רוחניים והביאם למקום נמוך, ואזי הוא פועל את נשיאת העון על ידי שמבין שכל הכוחות הרוחניים הכל מאת ה', וכן"ל שווידוי עניינו להעלות הכל ליו"ד חכמה, על ידי שמשיבים הכל לרבש"ע. ולאחר מכן אומר האדם שוב אשמנו בגדנו, שמאשים את עצמו בחטאים, ושוב מחזיר הדברים לשורשם, שהכל מהרבש"ע, שזהו גם כן אור הסתירה שמאיר ביום הכיפורים, טהרת עצם הנפש שלמעלה מכל ההלבשות והלבושים.

"עבודת הסתירות"

ובנוגע אלינו, כאשר האדם יכול לעבוד את ה' בכמה מיני עבודות, לעבור מעבודה אחת לעבודה הפכית, זה מורה על טהרה ועצם הנפש, שביכולתו להיות בשני הפכים יחד, שבדרך כלל בני אדם אוהבים מסלול קבוע וברור, ולא "להשתגע" ולקפוץ מעבודה לעבודה. האדם צריך לדעת שמצד אחד אין הדבר תלוי אלא בי, וכל עבודת יום הכיפורים תלוי אך ורק בו, ויחד עם זה לדעת שאין לו שום מציאות עצמית והכל מאת ה', לדעת שהכל תלוי ברבש"ע וביחד עם זה שהכל תלוי בו עצמו ובעבודתו. ועל דרך זה בנוגע

נעמד מול המחזור מרגיש רחוק ומנותק, והעצה לכך היא שאכן יאמר המחזור בקטנות, כמו ילד קטן, שיאמר המחזור מלה במלה בפירוש המלות, וכל זה 'כדי שיכול אחר כך להתפלל בדביקות גדולה'. וכמסופר על אחד מהצדיקים, אולי בנו של הרה"ק מטשורקוב, שפעם אחת ביום שני של ראש השנה היה לו נפילת המוחין קודם תפלת המנחה, והתפלל מנחה בלי טעם וריח, בדוחק עצום, בקושי עם פירוש המלות, לאחר התפלה נגש אליו אביו ושאלו מה היה בתפלת המנחה שלך שהצלחת להרים כל כך הרבה נשמות.

וגם זה מישך שייכא לעבודת הסתירה הנ"ל ופשיטת הלבושים והמעבר מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב, שלימות האדם הוא בכך שעובד את ה' גם בקטנות וגם בגדלות, בהשגות ובפשטות.

ה' יעזור שנוכל להיטהר ולזכות ל-'לפני ה' תטהרו', וכמה שהטהרה יותר גדולה ביום הכיפורים אזי שמחת הסוכות יותר עילאית, וגם ארבע הימים שבין יום כיפור לסוכות, הימים שבינתיים הינם ימים עילאיים, וכידוע שהחתם סופר לא היה יכול ללמוד בימים אלו מרוב הרגשת אהבת ה', שנזכה להבין את האהבה הגדולה של ה' אלינו בנתינתו לנו כאלו מתנות גדולים ונפלאים של ימים קדושים אלו.

אמירת המחזור בקטנות ואחר כך יוכל להתפלל בדביקות גדולה

קודם נעילה ביום הכיפורים יאמר מחזור בקטנות, כדי שיכול אחר כך להתפלל תפלת נעילה בדביקות גדולה.

ואכן נהוג בהרבה מקומות להתפלל תפלת מנחה ביום הכיפורים במרוצה עצומה, [ובגור אין נוהגים כך], ויש שכתבו שרק אנשים גדולים שעולים בתפלת נעילה לדביקות גדולה ינהגו כן, אבל בלי זה אין סיבה להתפלל תפלת מנחה במרוצה, אולם נראה שביסוד זה מונח עבודה גדולה השייכת לכל אחד ואחד, שכל דבר תחילתו בקטנות, ומן הקטנות זוכים לבוא לגדלות.

ויתכן שהרמז בכך שדייקא מהקטנות זוכים לבוא לתפלת נעילה, כי לאדם נראה שהנעילה שלו, והכניסה לקודש הקדשים שלו, הוא כאשר מרגיש את קדושת היום, אבל האמת היא שמהקטנות דייקא שבו הוא מתאמץ לעבוד את ה' דייקא מזה הוא זוכה לבוא לנעילה ולהיכנס לקודש הקדשים, הכניסה לקודש הקדשים הוא בבגדי לבן בלי שום גוון ולא בבגדי זהב יקרים.

לפעמים האדם מתכוון הרבה ליום כיפור, ומתכנן איך ייראה היום כיפור שלו, שהוא הולך להיות כל היום כיפור בדביקות גדולה, וכאשר מגיע יום כיפור והוא